

De uitgave van deze Courant geschiedt des Woensdags en Zaturdags, bij de GEZUSTERS SURRES. Het abonnement is f 9.95 per Jaar.

Advertentiën worden aangenomen tegen 25 cents elken regel, mits op een zegel van 75 cents geschreven. Bijdragen zullen met dankbaarheid ontvangen worden.

SURINAAMSCHÉ COURANT.

WOENS DAG, DEN 17^{den} OCTOBER.

P. A. R. A. M. A. R. I. B. O.

PUBLICATIE.

DE GOUVERNEUR GENERAAL IN RADE.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, SALUT! doet te weten:

Alzoo Wij in aanmerking genomen hebben, dat ofschoon bij Publicatie van Gouverneur Generaal in Rade van 18 October 7 November 1831 (Gouvernementsblad van dat jaar n°. 17), maatregelen zijn daargesteld, tot afwering onder Gods zegen, van die ziekte, bekend onder den naam van *Cholera Morbus* of *Asiatische Braakloop*; dezelve maatregelen echter, bij het uitbreken dier ziekte in Noord-Amerika en in het Moederland, met welke beide deze Volkplanting in naauwe betrekking staat van handel en scheepvaart, door nadere en meer kienende voorzieningen, behooren te worden vervangen.

Gelet op Onze deliberation over dit onderwerp, in de buitengewone Vergadering, gehouden den 3^{den} dezer maand, en waarbij door den Gouverneur Generaal, uitkoopte van het groot gewigt der zaak, als adviserende leden zijn geroepen geworden: de Heer fungerende Contreleur Generaal voor de Financien, en naar aanleiding van art. 25 van het Reglement op het beleid der Regering voor de Nederlandsche West-Indische Bezittingen, de Heeren Presidenten van het Hof van Civile en Criminele Justitie, en van het Gemeente Bestuur dezer Kolonie.

Gelet, dat bij de Resolutie van den Gouverneur Generaal van 5 October II., n°. 957/883, welke aan Ons door Zijne Excellentie is medegedeeld, reeds gedeeltelijk is gevolg gegeven aan het gedelibereerde in de buitengewone Vergadering van 3 October voormeld, door het daargestellen en benoemen van eenen Quarantaine Raad, onder het presidium van Zijne Excellentie zelve, en het bepalen, dat zelis zoodanige binnenkomende schepen en vaartuigen, welke als niet verdacht moeten worden beschouwd, desniettemin ten anker zullen moeten blijven liggen, tot dat deswege de nadere bevelen van den Gouverneur Generaal, omtrent de te houden quarantaine, zullen zijn ontvangen.

Willende alsnu mede gevolg geven aan het verder gedelibereerde in Onze meer aangehaalde buitengewone Vergadering van 3 October II., voor zoo verre betreft de te nemen maatregelen in tijds daargestellen van voorzieningen, voor het geval dat de *Cholera* of *Asiatische Braakloop*, zich ongelukkig in deze Kolonie mogt openbaren.

ZOO IS HET, dat Wij hebben goedgevonden en verstaan, te bepalen en vast te stellen, gelijk geschiedt bij deze:

ARTIKEL I.

Er zal een Gezondheids-Bestuur voor deze Volkplanting worden daargesteld, hetwelk zal bestaan:

- 1°. Uit eene hoofd-commissie te Paramaribo gevestigd.
- 2°. Uit eene sub-commissie in elk der wijken van de stad Paramaribo.
- 3°. Uit eene sub-commissie voor elk der districten *Oppen- en Neder-Nickerie*.
- 4°. Uit eene sub-commissie in elk der zoogenaamde *divisies* of *buiten-districten*.

ART. 2.

De hoofd-commissie te Paramaribo zal zijn te zamengesteld:

- 1°. Uit den fungerenden Raad Commissaris voor de Inlandsche Bevolking, als *Voorzitter*, dewelke in het bijzonder aan den Gouverneur Generaal zal verantwoordelijk zijn, en waar zulks noodig is en te pas mogt komen, de nadere instructien en bevelen van den Gouverneur Generaal zal moeten vragen.
- 2°. Uit onderscheidene hoofd-ambtenaren, of hoofden van autoriteiten dezer Kolonie, door den Gouverneur Generaal te designeren.
- 3°. Uit twee ambtelooze burgers dezer Kolonie, door den Gouverneur Generaal te benoemen.
- 4°. Uit twee genees- of heilkundigen, mede door den Gouverneur Generaal te benoemen.

Zullende wiiders door den Gouverneur Generaal aan deze Commissie een *Secretaris* worden toegevoegd.

ART. 3.

De sub-commissien in elk der vijf wijken van de stad Paramaribo, bekend onder de letters A, B, C, D, 1ste gedeelte, en D, 2de gedeelte, en welke verdeling der stad ook ten opzichte van het Gezondheids-Bestuur bij deze wordt gehandhaafd, zullen zijn te zamengesteld als volgt in elke wijk, te weten:

- 1°. Uit een Lid van het Gemeente Bestuur als *Voorzitter*, door het Gemeente Bestuur zelve, zonder verwijf, voor elke wijk te designeren.
- 2°. Uit de twee in elke wijk aanwezige Wijkmeesters.
- 3°. Uit twee ambtelooze burgers dezer Kolonie, door den Gouverneur Generaal te benoemen; — en eindelijk:
- 4°. Uit eenen genees- of heilkundigen, door de hoofd-commissie te designeren.

ART. 4.

De sub-commissien in elk der districten *Oppen- en Neder-Nickerie*, zullen zijn zamengesteld, als volgt:

- 1°. Uit den Landdrost van het District, als *Voorzitter*.
- 2°. Uit de aanwezige Burger-officieren, te weten: den 1sten Luitenant, den 2^{den} Luitenant en den Vaandrig der gewapende Burgermagt aldaar.
- 3°. Uit den in elk District aanwezigen geneeskundigen.

ART. 5.

De sub-commissien in de zoogenaamde *divisies* of *buiten-districten*, zullen zijn te zamengesteld als volgt, te weten:

- 1°. Uit den Burger-kapitein der Divisie, als *Voorzitter*.
- 2°. Uit de aanwezige Burger-officieren, te weten: den 1sten Luitenant, den 2^{den} Luitenant en den Vaandrig der gewapende Burgermagt der Divisie.
- 3°. Uit de gezamenlijke, in de divisien woonachtige genees- of heilkundigen, waaronder echter de zoogenaamde *ad-sistenten* niet zijn begrepen.

ART. 6.

De in de vorige artikelen opgenoemde sub-commissien, zullen onmiddellijk staan onder de hoofd-commissie, als aan welke bij deze het oppertoezicht en de hooffdirectie

over de te nemen maatregelen en voorzorgen wordt opgedragen.

De sub-commissien zullen alzoo verplicht zijn zich met de hoofd-commissie in onmiddellijk aanraking en correspondentie te stellen; terwijl overigens de onderscheidene sub-commissien, elk voor zoo veel deszelfs wijk of district aangaat, met de uitvoering der te nemen maatregelen zijn belast.

ART. 7.

Naar volgens het gevoelen van alle deskundigen, zoo in Europa als elders, bij de *Cholera* of *Asiatische Braakloop*, onmiddellijk hulp en geneeskundige behandeling het allereerste vereischte is, en de grootste sterfte door die ziekte veroorzaakt, meendeels aan het korter of langer verwijf van verpleging en geneeskundige behandeling moet worden toegescreven.

Zoo wordt uit hoofde daarvan bij deze bepaald, dat bij het ongelukkig uitbreken der *Cholera* en bij, alden met grond te verwachten, urgente gevallen, de individuele leden, het Gezondheids-Bestuur uitmakende, zoo wel van de hoofd- als sub-commissien, en wel in het bijzonder de tot dezelve behorende genees- of heilkundigen, elk voor zich zullen kunnen handelen en onmiddellijk werkzaam zijn en de vereischte bevelen geven, waaraan zal moeten worden gehoeedert; van het verrijt echter, zoodra mogelijk aan de hoofd-commissie of aan den Voorzitter van dezelve, hetzij schriftelijk of mondeling, mededeeling doende; daarbij met de meeste discretie en omzigtigheid te werk gaande, en in het oog houdende dat diergelijke discretionnaire magt eeniglijk door eene publieke calamiteit en door de urgentie der zaak kan worden gewettigd.

ART. 8.

Elk te Paramaribo practiserende geneesheer of heilkmeester, zal gehouden en verplicht zijn, om bij het eerste tot zijner kennis komend geval of ziekte, welke met de *Cholera* eenige gelijkenis heeft, daarvan onmiddellijk en zonder enige tijfverwijf, aan de hoofd-commissie kennis te geven; zullende bij gebreke daarvan, de verleende admittie tot uitoefening der genees- of heilkundige praktijk en het verkregen patent, op voordragt der hoofd-commissie door het Gouvernement dadelijk en zonder enige vorm van proces, worden ingetrokken.

Dadelijk na de hier bedoelde aangifte aan de hoofd-commissie, zullen de beide geneeskundigen aan de hoofd-commissie geattacheerd, verplicht zijn, zoo mogelijk, zich onverwijld naar den lijder te begeven, denze van te examineren en, zoo veel noodig, hunne ad-sistentie te verleenen.

ART. 9.

De in het voorgaand artikel vermelde verplichting tot het doen der aangiften, berust, wat de Plantaadjen en Gronden betreft:

In de eerste plaats, op de in de divisie woonachtige genees- of heilkundigen, op gelijke straffe als in voorgaand artikel bepaald is.

In de tweede plaats, op de directeuren, opzigters of gezagvoerders der Plantaadjen of Gronden, op verbeurte, in geval van moedwillig verzuim, eener boete van Vijf Honderd Gulden (f500) of, ingeval van onvermogen om de boete te voldoen, op eene gevangenisstraf van drie maanden; terwijl bovendien de schuldigen, naar bevind van zaken, van Gouvernementswege,

als gevaarlijke voorwerpen, bij wijze van politieke voorziening, uit de Kolonie zullen worden gezonden.

De bedoelde aangiften zullen in de buitendistricten of divisien moeten geschieden aan de aldaar gevestigde sub-commissien, die daarvan met den meesten spoed aan de hoofd-commissie zullen rapport doen.

ART. 10.

De onderscheidene te *Paramaribo* gevestigde Apothekers, zullen gehouden en verplicht zijn te zorgen, — ten welke einde zij zich onderling in der minne zullen kunnen verstaan, — dat in elk der wijken van *Paramaribo*, op daartoe convenable en door de hoofd-commissie goed te keuren plaatsen, ten minste eene Apotheek gevestigd zij, en welke in allen geval, onder toezicht en approbatie van de hoofd-commissie, van zoodanige geneesmiddelen moeten zijn voorzien, als welke voor de *Cholera*-lijders meest gebruikelijk en door de geneeskundigen aanbevolen zijn, ten einde bij het onverhoopt uitbreken van de *Cholera*, met grooter spoed, dan het geval zoude zijn bij de tegenwoordige plaatsing der Apotheken, de vereischte geneesmiddelen zullen kunnen worden verkregen, wordende daarbij den Apothekers nog wel expresselijk geinjungeerd, om geene recepten gereed te maken door niet geadmitteerde en onbevoegde personen, voorgeschreven.

Bijaldien de Apothekers te *Paramaribo*, het onderling, omtrent de plaatsing der bedoelde Apotheken in elke wijk der stad, niet kunnen eens worden, of ook, wanneer de door dezelve voor te stellen plaatsing door de hoofd-commissie niet mogt worden goedgekeurd, zal door de hoofd-commissie aan elk der Apothekers, naar bevind van zaken, een gedeelte eener wijk worden aangewezen, om aldaar een kamer of vertrek als hulp-apotheek in te rigten en van de vereischte geneesmiddelen en personeel te voorzien; zullende, wanneer aan zoodanige aanzegging niet onmiddellijk voldaan wordt, de verkregen admittie en het afgegeven patent, op voordragt der hoofd-commissie, door het Gouvernement worden ingetrokken en zoodanige Apotheek worden gesloten.

ART. 11.

Bij het doen der aangiften van overleden personen te *Paramaribo*, zoo wel van vrije personen als van slaven, zal gelijktijdig aan de autoriteiten aan welke, vervolgens de bestaande regulatiën, de aangifte moet geschieden, moeten worden opgegeven door welken genees- of heilkundigen de overledene, gedurende deszelfs laatste ziekte is behandeld geworden; waarvan aan de hoofd-commissie mededeeling zal worden gedaan.

ART. 12.

Alle schepen en vaartuigen die uit de quarantaine zullen worden ontslagen, en aan welken door den Quarantaine Raad, permissie tot opzeilen zal worden gegeven, zullen desniettemin, na derzelver aankomst ter reede van *Paramaribo*, nog ten minste gedurende den tijd van 14 dagen, of zoo veel langer als de hoofd-commissie noodig oordeelen zal, staan onder de speciale surveillance dier commissie.

ART. 13.

Bij het ontdekken van eenige ziekte aan boord van eenige ter reede liggende schip, die met de *Cholera* slechts eenige gelijkenis heeft, zal daarvan door den bevelvoerder, of van zijnentwege, zoo spoedig mogelijk aan den Commissaris van Politie moeten worden kennis gegeven.

ART. 14.

Geene zieken van de ter reede liggende schepen of vaartuigen zullen, onder welk pretext ook, aan de wal mogen worden gezonden, dan nadat daartoe van den Commissaris van Politie schriftelijke permissie zal zijn verkregen, welke kosteloos zal worden afgegeven, edoch niet dan nadat die ambtenaar zich zal hebben verzekerd, dat de ziekte door eene der geneeskundige leden van het Gezondheids-Bestuur is

geëxamineerd, en welke geneeskundige verplicht zal zijn, van zijne bevinding aan de hoofd-commissie schriftelijk rapport in te zenden.

Bijaldien evenwel bij die examinatie bevonden mogt worden, dat de zieke aan de *Cholera* laboreert, zal het niet geoorloofd zijn den zieken aan wal te brengen, dan alleen onder speciale surveillance van den Commissaris van Politie of van de hoofd-commissie, en niets anders, dan om te worden verpleegd hetzij in een der publieke op te rigten hospitalen of in het huis van een der alhier practiserende genees- of heilkundigen.

ART. 15.

De handhaving van bovenstaande bepalingen wordt bij deze speciaal opgedragen aan de hoofd-commissie, en onder dezelve aan de sub-commissie, elk voor zoo veel hen aangaat; terwijl voor het overige, zoo de hoofd- als sub-commissien, zich zullen gedragen naar alle zoodanige nadere inlichtingen en instructiën als hun zullen geworden.

IN HET VERTROUWEN VERKEERENDE, dat alle goede ingezetenen dezer Kolonie, het dreigend gevaar en de noodzakelijkheid van het nemen van voorzorgs-maatregelen zoo veel of weinig die ten Onzen gebode staan en uitvoerbaar geoordeeld zijn, zullen inzien en weten te waarderen; zoo hopen en verwachten Wij van alle goede ingezetenen dezer Kolonie, trouwhartige medewerking in deze zaak, waarbij Wij allen individueel het grootste belang hebben: terwijl Wij voorts nog de goede ingezetenen aanbevelen, om aan alle voorschriften en verordeningen, door het Gezondheids-Bestuur te geven en daar te stellen, gereedelijk gehoor te geven en daarna te obtempereeren.

En opdat niemand hiervan eenige onwetendheid voorwende, zal deze op de gebruikelijke wijze worden gepubliceerd, in het Gouvernements-Blad geinsereerd en wijders van Plantaadje tot Plantaadje worden rondgezonden.

Aldus gearresteerd in de buitengewone Raadsvergadering, gehouden alhier aan *Paramaribo*, den 10ten October 1832, het 19de jaar van Zijner Majesteits Regering.

E. L. VAN HEECKEREN.

Ter Ordonnantie van den Gouverneur
Generaal in Rade.

De Algemeene Secretaris,

G. A. VAN DER MEE.

ALGEMEENE SECRETARIJ.

Den 13 October 1832.

De Algemeene Secretaris maakt bij deze bekend, dat op heden, door Zijne Excellentie den Gouverneur Generaal, is genomen de navolgende Resolutie:

» Gelet op art. 2, 3, 4 en 5 der Publicatie van Gouverneur Generaal in Rade, dd. 10/13 October dezes jaars (Gouvernements-Blad, n°. 11.)

» Heeft goedgevonden en verstaan:

» a. Te benoemen tot Leden van de Hoofd-Commissie van het Gezondheids-Bestuur, te *Paramaribo* gevestigd, onder het praesidium van Mr. GOVERT ALEXANDER VAN DER MEE, fungerenden Raad-Commissaris voor de Inlandsche Bevolking en Algemeenen Secretaris, de navolgende Heeren, te weten:

» Uit de Hoofd-Ambtenaren:

» Mr. ADRIAAN FRANÇOIS LAMMENS, President van het Hof van Civile en Criminele Justitie.

» LOUIS BERTO SLENGARDE, President van het Gemeente Bestuur.

» CHRISTIAAN LEERS, fungerenden Contrôleur Generaal der Financien.

» PATRICK BALFOUR VAN BURLEIGH, Plaatselijk Kommandant te *Paramaribo*.

» Mr. PIETER FIERSSMEDING, Kommandant van de Schutterij te *Paramaribo*.

» JOHANNES COENRAAD MULLER, Baljuw en Commissaris van Politie,

» Uit de ambtelooze Burgers:

» RICHARD VAN REES AZN.

» WALTHER CHRISTIAAN KENNEDY.

» Uit de Genees- en Heilkundigen:

» FRIEDRICH WILHELM RUDOLPH HOSTMANN, en

» GERRIT BERGMAN.

» Wordende aan dezelve Hoofd-Commissie, als Secretaris toegevoegd, de Heer » SALOMON DAVID HUIDEKOPER, Com- » mies bij de Particuliere W. I. Bank.

» b. Te benoemen tot Leden van de Sub- » Commissie te *Paramaribo*, uit de amb- » telooze Burgers, door Ons te kiezen, de » navolgende Heeren, te weten:

» In de Wijk L^a. A.

» JEAN LOUIS KARSEBOOM, en

» EGBERT VAN EMDEN.

» In de Wijk L^a. B.

» Mr. HENDRIK HEYLIDY, en

» JAN PHILIP LOUIS WEIMANN.

» In de Wijk L^a. C.

» SAMUEL ABRAHAMS WITTERING, en » EMANUEL ELIAS EMANUELS.

» In de Wijk L^a. D, 1ste gedeelte

» HENDRIK ANTHONIJ TIRION, en

» ANTON ADOLF GEHRELS.

» In de Wijk L^a. D, 2de gedeelte.

» THOMAS TRASK, en

» FRANÇOIS GUILLAUME PICHOT » L'ESPINASSE.

» c. Het Gemeente Bestuur te *Paramaribo*, te inviteren, om zoo spoedig mogelijk, » en alzoo in eene extra-ordinaire Verga- » dering, over te gaan tot het designeren » der Leden van genoemd Bestuur, welke » overeenkomstig art. 3 der Publicatie, van » 10/12 October d. j., in elk der Wijken » van de Stad in de Sub-Commissien, » zullen presideren.

» d. De Hoofd-Commissie van het Ge- » zondheids-Bestuur, te *Paramaribo* ge- » vestigd, te inviteren, om zoo spoedig » mogelijk over te gaan tot het designeren » der Genees- of Heilkundigen, die in elk » der Wijken, zullen zijn Leden der Sub- » Commissien; daarbij echter zoo veel doen- » lijk de convenientie der Genees- en Heel- » kundigen zelve in acht nemende."

Stekkende deze aankondiging, om elk » en een iegelijk, wien zulks mogt aangaan, » met den inhoud dier bepalingen bekend te » maken.

De Algemeene Secretaris,

G. A. VAN DER MEE.

ALGEMEENE SECRETARIJ.

Den 13 October 1832.

De Algemeene Secretaris maakt bij deze bekend, dat op heden, door Zijne Excellentie den Gouverneur Generaal is genomen de navolgende Resolutie:

» Herzien de deliberatiën van den Hoogen Raad in deszelfs Vergadering van 3 October 11., § e. en § f., betrekkelijk het daargestellen, inrigten en van de vereischte Fournitures, Ustensiles, Geneesmiddelen en het noodig personeel voorzien, van Hospitalen in die gedeelten der Stad *Paramaribo*, die het meest door behoeftigen bewoond worden, bestemd om bij het uitbreken der *Cholera* onvermogens op te nemen en geneeskundig te behandelen, alsmede het oprigten van een of meer Gehouwen of Loodsen bestemd tot het opnemen van Slaven, die door de *Cholera* mogten worden aangetast en door hunne Meesters naar derwaarts gezonden.

» Heeft goedgevonden en verstaan:

» a. Den President van het Gemeente Bestuur, voor rekening van de Gemeente-Kas, daartoe te autoriseren, zoo als geschiedt bij deze, met dien verstande echter, dat de geheele inrigting der genoemde Hospitalen of Gebouwen, geschieden zal met gemeen overleg en onder het oppertoezicht van de Hoofd-Commissie van het Gezondheids-Bestuur te *Paramaribo* gevestigd, edoch in allen geval op de meest spaarzame wijze.

»b. Te benoemen den Heer HENDRIK HAGEN DIEPERINK, Apotheker der 1ste klasse bij het Militair Hospitaal alhier, tot *Directeur*, om als zoodanig over de bedoelde Hospitalen het opzigt te hebben, en over de goede, doelmatige en zoo weinig mogelijk kostbare inrigting derzelve het toezigt te houden; het al echter onder oppertoezicht der Hoofd-Commissie voornoemd, en van den President van het Gemeente Bestuur."

Strekken deze aankondiging om elk en een iegelijk wien zulks mogt aangaan, met den inhoud dier bepalingen bekend te maken.

De Algemeene Secretaris.
G. A. VAN DER MEE.

ALGEMEENE SECRETARIJ.

Den 15 October 1832.

De Algemeene Secretaris maakt bij deze Lekend, dat op heden, door Zijne Excellentie den Gouverneur Generaal is genomen de navolgende Resolutie:

»Herzien het gedelibereerde in de buitengewone Vergadering van den Hoogen Raad van 3 October II., betrekkelijk de noodzakelijkheid om in de gegeven omstandigheid de verleende vergunning aan de Noord-Amerikaansche Schepen, om direct naar de Nickerie-Kreek te stevenen, provisioneel op te schorten, en integendeel te bepalen dat dezelve, immers zoolang het gevaar van de *Cholera Morbus* of *Asiatische Braakloop* niet zal geweken zijn, provisioneel niet anders dan in de rivier *Suriname* zullen mogen binnenkomen, en niet naar de Nickerie-Kreek zullen mogen verzeilen, dan na in de Rivier *Suriname* quarantaine te hebben gehouden en aldaar van een *Certificaat van gezondheid* te zijn voorzien.

»Heeft goedgevonden en verstaan:

»a. De Noord-Amerikaansche Vaartuigen zullen in de Nickerie-Kreek niet mogen binnenkomen, neen, maar door de aldaar gevestigde autoriteiten moeten worden afgewezen; ten zij dezelve voorzien zijn van eene speciale permissie van den Gouverneur Generaal.

»b. Dezelve permissie zal door den Gouverneur Generaal niet worden verleend, dan

»1°. Nadat aan de bestaande of nader te emaneren regulatien, betrekkelijk het houden van quarantaine aan den mond der rivier *Suriname* zal zijn voldaan, en op een door den Quarantaine Raad af te geven gezondheids-pas.

»2°. Onder verplichting van den bevelvoerder van het Noord-Amerikaansche vaartuig, hetwelk de hier bedoelde permissie om de Nickerie-Kreek binnen te komen, zal verlangen, om zich schriftelijk te verbinden, om gedurende de reis van *Suriname* naar de Nickerie, geene de minste communicatie te hebben noch met eenig schip of vaartuig van welke Natie het ook zoude mogen wezen, zelfs Visschersvaartuigen daaronder begrepen.

»a. Bovenstaande bepalingen zullen zoo spoedig de omstandigheden dit zullen gedoogen worden ingetrokken."

Strekken deze aankondiging om elk en een iegelijk wien zulks mogt aangaan, met den inhoud dier bepalingen bekend te maken.

De Algemeene Secretaris,
G. A. VAN DER MEE.

DRUKFEIL. — In ons vorig Nummer, kolom 2, regel 10 staat: om binnen te varen of aan te doen; lees: om binnen te vallen of aan te doen; — en regel 15 staat: De Kustboogwinden van de Rivier *Suriname*; lees: De Kustboogwinden van de Rivier *Suriname*.

ADVERTENTIËN.

J. E. LYONS, zal *MORGEN* op Vendu verkoopen: Provisien, Stukgoederen, eenige oxhoofden Rode Wijn, eenige groesen Speelkaarten en eenige Malassievaten en Schoven.

Alsmede eenig □ Hout, een Vier- en Zesriems Tent-Corjaal, Hoorn- en ander Vce, aankomende den Boedel wijlen den Heer J. R. DE VRIES.

M. A. KEIJSER, zal Vrijdag op Vendu verkoopen: Provisien, Stukgoederen, 54 stuks ledige Puncheons, een extra bruin RIJ-PAARD (zijnde hoog vol), te bezigtigen op de Stal van den Heer C. WEIJLER, een Muil- en een Steen-Ezel, een Kar en Tuigen, enz.

Alsmede voor rekening den Boedel wijlen den Heer O. EIJLERS: 8 p. □ Hout, 78 Knien en 47 Wane Gespen, te bezigtigen op het Erf van den Heer H. A. BUHK, aan de *Saranaccastraat*.

SCHEEPSTIJDINGEN.

Binnengekomen.

Den 11den dezer, de Nd. Am. Brik *Rapid*, Kapt. D. R. LE CRAW, van New Bury-Port.

Uitgevaard.

Den 11den, het Schip *Catharina Anna Helena*, Kapt. P. H. Bos, naar Amsterdam; lading: 390 vaten Suiker, 6 vaten en 28 balen heele- en 1 baal gebr. Koffij, 21 balen schoone- en 4 dito vuile Katoen.

Den 13den, het Schip *Piet Hein*, Kapt. W. TURNBULL, naar Rotterdam; lading: 417 vaten Suiker, 85 balen heele- en 12 dito gebr. Koffij, en 100 balen sch. Katoen.

NIEUWSTIJDINGEN.

Uit MAASTRICHT, dd. 2 Augustus, meldt men:

Het blijft bij ons hier nog bij het oude; een nieuw bewijs dat het tot nu toe bij de Belgen of liever bij het Fransch-Belgische armee-korps, dat onze vesting omsingelt, bij *wind*, Fransch-Belgischen *wind* is gebleven; want den 15 Julij, zoo hadden zij gezegd en laten bekend maken, zoude alle toevoer, correspondentie enz., van en naar de stad, gestremd zijn. Het is maar bang maken geweest, zij mogen en durven niet; zij zijn zoo dicht mogelijk bij de vesting genadert, soms tot onder het bereik van van ons kanon- en geweervuur, en wanneer wij maar order krijgen, dan zullen er allerlei soort van klappen, behalve kleine, uitgedeeld worden, maak daar staat op, en laat onze vrienden in Holland zich toch niet om ons bekommeren. Lang kan, noch mag deze staat van zaken evenwel niet duren; niet omdat wij eenigen den minsten grond van vrees of gevaar hebben, maar omdat ons gouvernement niet lang kan duldend, dat tegen hetgeen bij vorige protocollen wederzijds was opgelegd, door de belgen zoo openlijk gehandeld zal worden; gij begrijpt, dat ik het in der tijd door ons deblokkeren der Belgische havens, waarvan ik u in eenen vorigen reeds sprak, op het oog heb. Ik weet niet of ik u reeds gemeld heb dat papa *Dibbets* de ingangen van den Pietersberg, die bij Coaster uitkwamen, heeft doen instorten: ten einde ook van dien kant voor verrassing beveiligd te zijn.

Uit FRANKFORT, dd. 21 Julij, meldt men dat de tweede kamer der staten van Baden, den 16den December een besluit heeft genomen, ten aanzien van den ongewijden staat der priesters en het houden van een synode. Vele priesters van onderscheiden rang en ouderdom uit Baden, Wurtemberg, Beieren, Hohenzollern-Sigmaringen en Heichingen hebben onlangs aan den heer hofraad en professor *Amann* te Freiburg, als den eersten voorsteller van dit besluit, een dankadres ingezonden. Bij hetzelfde is tevens gevoegd een geschenk van eene fraaie zilveren pokaal.

Een brief uit KALISCH, hangt een treurig tafereel op van den tegenwoordigen toestand

van Polen. »Men kan zich," dus leidt dezelve, »geen begrip maken van de elende, welke in gansch Polen heerscht; het moet bij langeren duur de schrikkelijkste gevolgen hebben. Overal mistrouwen, angst en nood, nergens bescherming tegen vervolging, en geen middel om zich sober te generen. De wanhoop is op aller gelaat geteekend, en de woede kookt in aller harten. De prins van Warschau tracht wel, zoo veel mogelijk, het lijden te verzachten, welke de laatste ongelukkige gebeurtenissen over het land gebragt hebben; maar de ondergeschikten verijdelen, zoo veel zij kunnen, zijne, zoo het schijnt, welwillende bedoelingen. Nooit was de haat tusschen Russen en Polen grooter, dan in dezen oogenblik; in verscheidene streken is het, zegt men, reeds tot dadelikheden tusschen de ingezetenen en Russische troepen gekomen, waarop de meeste regementen meer bijeengetrokken zijn. De Russische officieren duchten eene soort van Siciliaansche vesper, vermits in eene onderschepte briefwisseling van een onzer uitstekendste generaals, die in Engeland schijnt te zijn, over de onverschilligheid, waarmede men onzen toestand in Engeland en Frankrijk beschouwt, geklaagd wordt; met bijvoeging van den raad, om door eigene kracht het land van den vijand te verlossen. Men hecht te Warschau groot gewigt aan deze briefwisseling, ofschoon zij buitenslands gevoerd wordt.

In de *PARIJSCH*E Dagbladen van 2 Augustus, leest men:

Aan het hotel der Hertogin van Braganza is eene telegrafische depeche bij het gouvernement aangekomen, berigtende dat 12,000 man der armee van Don *Miguel* tot die van Don *Pedro* zijn overgelopen. Sommige ruiters-regimenten aarzelen nog, doch men verwacht dat ook zij zich spoedig zullen overgeven.

De Engelsche pakethoeten, die van Oporto op Lissabon varen, brengen handelstijdingen over. Don *Miguel*, vermoedende dat zij ingegelijks mededeelingen van staatkundigen aard overbragten, had bevel gegeven hen niet te laten naderen en op hen te schieten. Zoodra Sir *William Russell* van deze order berigt had bekomen, heeft hij aan Don *Miguel* doen verklaren dat hij zich oogenblikkelijk in Don *Pedro's* hoofdkwartier zoude verplaatsen, om er een diplomatiek karakter te bekleeden. Op dit ultimatum heeft Don *Miguel* de gegeven order herroepen, en Sir *William Russell* verzocht om van den maatregel, met welken wij hem bedreigde, wel te willen afzien.

Men zegt dat Don *Miguel* aan den graaf de *Figueira*, zijnen gezant te Madrid, eenen dringenden brief voor den Koning *Ferdinand* heeft gezonden, in welken hij aankondigt dat hij zich als verloren beschouwt, indien niet de Spaansche armee onmiddellijk hem ter hulp komt, en dat hij te wel zijne belangen moet kennen, om niet in te zien, welke gevolgen het in Portugal vestigen van een Constitutioneel stelsel voor Spanje zoude moeten naar zich slepen. De graaf de *Figueira* heeft zich terstond naar St. Ildefonso begeven, alwaar hij aan den Koning zelve deze depeche heeft overhandigd. Z. M. heeft deswegens zich levendig getroffen betoond; na gedurende anderhalf uur in zijne kamer met groote stappen te zijn op en neder gegaan, en in zijne gemoedsrust meer dan vijftig sigaren aangestoken te hebben, heeft hij verklaard dat zijn hart er van bloedde, doch dat zijne verbindtenis met Engeland hem alle tusschenkomst onmogelijk maakte.

Te Londen, zegt de *Messenger*, wordt gesproken van een offensief en defensief alliantie-traktaat tusschen het kabinet van lord *Grey* en dat der Tuileriën.

Het *BELGISCH*E Dagblad *Union*, van 4 Augustus, doet in de volgende bewoordingen eene oproeping aan de Belgen:

Belgen! Gij zijt vier miljoen man sterk, en men wil u de wet voorschrijven. Uw constitutie is de liberaalste die immer ter wereld is verschenen, en men wil haar vernietigen. Gij hebt eenen door u verkozen

Koning, die door u gelast is om uw zaken te beheeren; men lageert dat hij zijne instructien van de vreemden zal ontvangen, dat hij zich met de vreemden tegen u verbindt, en dat hij op zulk eene wijze de pligten erkent, die hem door uwe grondwet zijn opgelegd. Gij hebt allen, gij en hij tegader, aan dit wederkeerig verbandend verdrag trouw gezworen, en men wil uwe eeden doen verbreken. Men heeft den schijn aangemonen, u als eene onafhankelijke natie te behandelen; aanvankelijk heeft men met u als een vrij volk onderhandeld, en thans, na u in duizende valstrikken te hebben verward, wil men zelfs u bestaan onmogelijk maken. De revolutie, die u had vrij gemaakt, bedooft u ook het geluk en men wil tot zelfs de hoop op een betere toekomst bij u uitroeien. Want, het welk hoe de onrechtigheid zich ontmaskert en zich zelve verradt: men zal u de door u veroverde instellingen *octrojeeren*, mits schande en smaad en honger daarvoor de prijs zij.

Belgen! Herdenk de dagen uwer onderdrukking, toen gij ter herstelling uwer grieven opstondt als één man en door eene talloze menigte van uit alle de gedeelten des lands opkomende pétitiën den nationalen wil en meening uitdruktet. Alles volgde naar wensch op eenen zoodanige wijze openlijk verklaarden wil. En toch waart gij destijds niet vrij, en was het een u door het heilig verbond opgedrongen Vorst, die u regeerde. Thans nu gij eenen Koning tot opperhoofd stelt, die de uitverkorene der natie is, die dezelfde neigingen heeft als gij, die uwe regten kent, — zoudt gij thans niet minder vertrouwen u tot hem wenden? Neen, zoo zal het niet zijn.

Antwerpen heeft het voorbeeld gegeven, Antwerpen, hetwelk een onoverkomelijke hinderpaal tegen den oorlog scheen op te staan. Als voorpost van België, geeft het aan België het sein teekenen. Geheel het land moet die edele roepstem volgen.

Laat ons dan met meer ijver dan ooit ons te zaam verbinden, en alle onze wenschen als tot eenen pijlbundel aan een binden, opdat Europa, hetwelk de oogen op het Belgische volk houdt geslagen, de gevoelens begrijpe van welke het is doordrongen. Laat ons aan den voet des troons de roddelborstige en opregte uitdrukking onzer eerestemminge wenschen neerleggen. Laat ons den Vorst onze bekommelingen kennelijk maken. Scharen wij ons dicht om hem, om door eene grootte nationale beweging onzer onafhankelijkheid, vrijheid en godsdienst te redden.

Laat geheel België aan den Koning adressen indienen. Europa zal er zich nog eerst op bedenken, alvorens met den Koning van Holland zich tegen ons te verbinden.

Een ander Belgisch Dagblad zegt:

Belgie gaat tweehonderd jaren achteruit treden, het moet te vreden zijn met het bescheiden deel hetwelk de Munstersche vrede aan hetzelfde heeft toegewezen. Dit is de lotsbestemming welke een voorgevoelend redenaar in het congres aan België heeft voorspeld, en de lotsbestemming is harer vervulling nabij. Dit is het groote en schoone uitwerksel van eene gebeurtenis, welke men glorieus duist noemen, maar aan welke ieder verstandig en rechtschapen mensch eene gansch andere benaming geeft.

Maar de massa's, de priesters zullen dat alles overheerlijk fraai en goed, bewonderenswaardig, volmaakt zelfs, vinden. Laat ons wachten.

De werkeloosheid, de onkunde, de domheid en de geestdrijvende partijwoede van hen die zich de vertegenwoordigers der natie noemen, en die, metterdaad, niets anders zijn dan de zendingen van eene averegts gezinde geestelijkheid en de werktuigen van behendiger en listiger revolutionairen dan zij, zullen dit werk van ongerechtigheid voltooien; zij zullen als het redeloze vee den bals onder het juk krommen; zij zullen den ondergang des lands met eene afgrijselijke gemoedskalmte goedstemmen: daarbij zal hun het hart niet angstig kloppen, neen, zij zullen het doen met een helder gelaat, met eenen onnoozelen glimlach op de lippen.

In de ARNHEMSCHE Courant, leest men de volgende WENKEN, *betrekkende den te houden leefregel in zoodanige landstreken, als zich door den Oosterschen Braakloop bedreigd mogten zien*; bekend gemaakt door de Staatsraad, Gouverneur der Provincie Gelderland, VAN HEECKEREN VAN KELL.

1°. Men wijk, wanneer men zich gezond gevoelt, niet van zijnen gewonen leefregel af, in zoo verre die, namelijk, overigens geregeld is en betamelijk.

2°. Men vermijde alle buitengewone inspanning naar ligchaam en ziel. Men neme dagelijks, bij goed weder, matige beweging in de vrije lucht, met vermindering nogtans van nacht, ochtend- en avond-lucht, en vooral van het stilzitten in denzelfden na den ondergang der zon en op vochtige plaatsen.

3°. Men zij, zoo veel mogelijk, geregeld in slapen en waken, en make van den nacht geen dag, of omgekeerd.

4°. Men wachte zich voor het gebruik van zware, vette, windrige, ligt verzurende, waterige, verkoelende spijzen, inzonderheid van rauw, vooral van niet volkomen rijp, ooft en groenten, als: druiven, meloenen, komkommers, kool enz.; van al te jonge aardappelen; verder, van spek en ander vet varkensvleesch; van zalm, paling, en andere vette of veeltijds half bedorvene vischsoorten; eindelijk van alles, waarvan men, zelfs in den geringsten graad, eenige buitengewone werking, eenige pijn of iets dergelijks meent te bespeuren.

Men bepale zich bij het gebruik van goed en malsch rund- of kalfsvleesch, van hoenders en wild, mits dezelve geene teekenen van ziekten opleveren.

Men voede zich bij voorkeur met gele wortelen, rijpe aardappelen, gort, rijst, gierst, haver, gort, sago en soortgelijke voedsels. Men make bij het bereiden of het nuttigen der spijzen een redelijk gebruik van specerijen, als: mosterd, peper, anijszaad, komijnzaad, nijen, kruidnagels, foelie, kaneel, muskaatnoot en wat dies meer zij.

Men onthoude zich van de navolgende dranken, als: van jong onuitgegist bier, vooral van wit bier; van zure melk; verder, van koud bronwater in groote hoeveelheid; van koude wei, ongekookte karnemelk enz. Bovendien, wachte men zich voor het buitensporig gebruik van sterke dranken, en daaruit voortvloeiende dronkenschap; de ondervinding heeft, overal en ten allen tijde, bewezen, dat niets meer dan dit den aanleg tot den braakloop verhoogt en doorgaans den dood na zich sleept. Men make, daarentegen, een matig gebruik van goeden wijn, inzonderheid van Bourdeaux wijn, Medoc en soortgelijken, alsmede, daaraan eens gewoen geworden zijnde, van goed belegen, niet te oud bier, van eene kleine hoeveelheid jenever of brandewijn, met eenig bitter, uit kina, gentiaan, oranje-schillen, kalmus of soortgelijke planten bereid. Ook goede koffij en zwarte thee zijn aanbevelingswaardig.

5°. Men kleede zich warm, vooral aan den buik en de voeten, en ga niet tot eene dunnere kleeding over, zelfs niet bij eene meerdere warmte der lucht. Men voorziede den buik met eenen gordel van flanel of vlaggendook, en wake ten stiptste tegen vochtigheid der voeten. Men vermijde, in het algemeen, spoedige afwisseling van warmte en koude, houde zich vooral 's nachts warm, legge zich nooit in de opene lucht te slapen, en ga nimmer uit, zonder warm gekleed te zijn.

6°. Men zorg voor reinheid des ligchaams, en van al wat ons omringt. Men verwisselde dikwerf van onderkleederen, zich daarbij echter voor verkouding wachtende, en geene andere, dan goed gedroogde aantrekkende. Men hade, wassche zich vaak geheel met warm zeep-water, en drooge en wrijfze zich daarna met zeer drooge wollen of andere grove doeken af. Men luchte dagelijks de vertrekken, en na dezelve gezuiverd te hebben, zonder hierbij meer water aan te wenden, dan volstrekt noodig is.

7°. Men wachte zich, meer dan ooit, voor uitspittingen, van welken aard ook, on-

leve matig. Men beware zich, zoo veel doenlijk, voor *driften* en *hartstogten*, voor gramschap, angst, treurigheid en voornamelijk verbanne men van zich de vrees voor den braakloop zelve, als een der sterkst werkende nadeelige invloeden, waartegen niets in staat is op te wegen, dan een betamelijk vertrouwen op de goedheid eener altoos Wijze Voorzienigheid, gepaard van een betamelijk gebruik van alle doelmatige middelen ter vervrolijking en opbeuring van den geest en ter verbanning van voorbarigen kommer.

8°. Men verzuime zelfs de lichtste ongesteldheid niet, maar neme, tydiger dan ooit, geneeskundigen raad in, vooral bij aandoeeningen, van braking, buikpijn, buikloop, of soortgelijke toevallen vergezeld.

9°. Men hoede zich voor het gebruik van een aantal, door onwetendheid, kwakzalverij en laatzucht aangeprezenen voorbehoedmiddelen, zich houdende aan de eenige ware, hierboven opgegeven.

De Arnheemsche Geneesheer MOLL, heeft aan zijnen kunstbroeders, de navolgende raadgevingen omtrent de Cholera gegeven:

Ieder huisgezin, op zes personen berekend (de overigen, voor zoo veel zulks de aard van het middel toelaat, naar evenredigheid, of meer dan een naburig huisgezin onderling) voorzic zich, naar zijn vermogen, van het volgende:

* 1 Badkuip; — * 1 beddewarmer; — * 1 steekbekken; — * 1 kisteerspuit; — * 10 bronwaters-kruiken; — * 4 wollen dekens; — * 12 vierkante wollen of flanellen lappen, tot inwrijvingen; — * 2 flanellen hemden, met kappen; — * 2 huidborstels. — Voorts: * $\frac{1}{2}$ pond (medic. gewigt) kamillen bloemen; — * $\frac{1}{2}$ pond vlierbloemen; — * $\frac{1}{2}$ pond kruisemunt-kruid; — * $\frac{1}{2}$ pond poeder van saleb; — * $\frac{1}{2}$ once poeder van ipecacuanha, — 1 once magnesia; — * 6 oncen kamfer-spiritus; — * 1 once laudanum liq. Syd.; — * $\frac{1}{2}$ once subnitras bismuthi; — * $\frac{1}{2}$ once pepermunt-olie; — 6 oncen ammonia liquida; — 6 oncen terpentijn-olie; — * 4 pond lijnmeel; — * 1 pond mostaard-meel; — * $\frac{1}{2}$ pond spaansche vliegen-pleister; — * 1 pond witte suiker; — * 1 pond boom-olie; — * $\frac{1}{2}$ pond aromatische azijn; — * 2 pond wijn-azijn; — * $\frac{1}{2}$ pond alcohol; — 2 pond chloorkalk; — 1 pond beste ruwe potasch; — 1 pond zwavelzuur; — 1 pond bruinsteen; — 4 pond keukenzout; — 20 stuks bloelzuigers.

Het spreekt van zelve, dat huisgezinnen, in de nabijheid van apotheken wonende, van alle de gezegde middelen niet behoeven voorzien te zijn. De meer in de nabijheid wonenden kunnen zich genoegzaam gerieven met de afschaffing van dezulken, welke met een * geteekend staan. De meesten der gezegde hulpmiddelen houden eene blijvende waarde en zijn in een aantal gewone ziekten nuttig of onmisbaar.

Mijnen geachten kunstbroederen meen ik tevens te mogen aanbevelen, zich te voorzien van eene kleine draagbare apotheek, welke gemakkelijk in een rijtuig wordt medegevoerd en voorzien is van de voornaamste dier middelen, waarvan zij zich *ex improviso* in den braakloop meenen te moeten bedienen, ten einde daarvan op hunne bezoeken het vereischte nut te kunnen trekken.

Extract uit een brief van BERLIJN.

Met leedwezen hebben wij vernomen dat de gevreesde ziekte zich thans ook in Holland heeft geopenbaard, enz. enz.

In geheel Duitschland hebben wij ons te roemen over de uitwerking van een gering pro-luct, hetwelk om zoo te zeggen wonderen heeft gedaan. Ik bedoel de Jeneverbessen, waarmede men dagelijks de huizen twee- of driemaal berookte, en zoo doende als hetware de besmettende lucht zuiverde; ook hadden wij een bitter, dat alleen uit die vrucht getrokken was, en waarvan wij dagelijks eene kleine hoeveelheid gebruikten.

Het berooken met Jeneverbessen is zelfs bij ons in de hospitalen als zeer doelmatig voorgeschreven.

Daarentegen is het gebruik van kaas, gedurende het heerschen dezer ziekte, bij ons vooral als zeer nadeelig bevonden, enz.